

Utvecklingsplan lokaler Biblioteken i Malmö 2027–2036

Bilaga till kulturförvaltningens lokalbehovsplan 2027–2036

Kulturförvaltningen
Biblioteken i Malmö

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	3
Bibliotekens placeringar i staden idag	4
Samnyttjande av lokaler	4
Prioriterade satsningar 2027–2036	5
Utblick efter 2036.....	7
Översikt och uppskattad tidplan	8

Utvecklingsplan lokaler Biblioteken i Malmö 2027–2036

Sammanfattning

Detta är en utvecklingsplan för biblioteken i ett växande Malmö. Den beskriver kulturförvaltningens planerade lokalutveckling för bibliotek under tidsperioden 2027–2036 samt utblick efter 2036. Planen innehåller skäl och bakgrund till de prioriteringar som behöver göras under den närmsta tioårsperioden vad gäller ombyggnationer, nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek i Malmö. Utvecklingsplanen fungerar också som en bilaga till kulturförvaltningens övergripande lokalbehovsplan.

Biblioteken i Malmö har definierat fyra områden i Malmö som är prioriterade de närmaste tio åren:

1. Lindängen
2. Kirseberg/Östervärn
3. Bellevuegården
4. Nyhamnen

Inledning

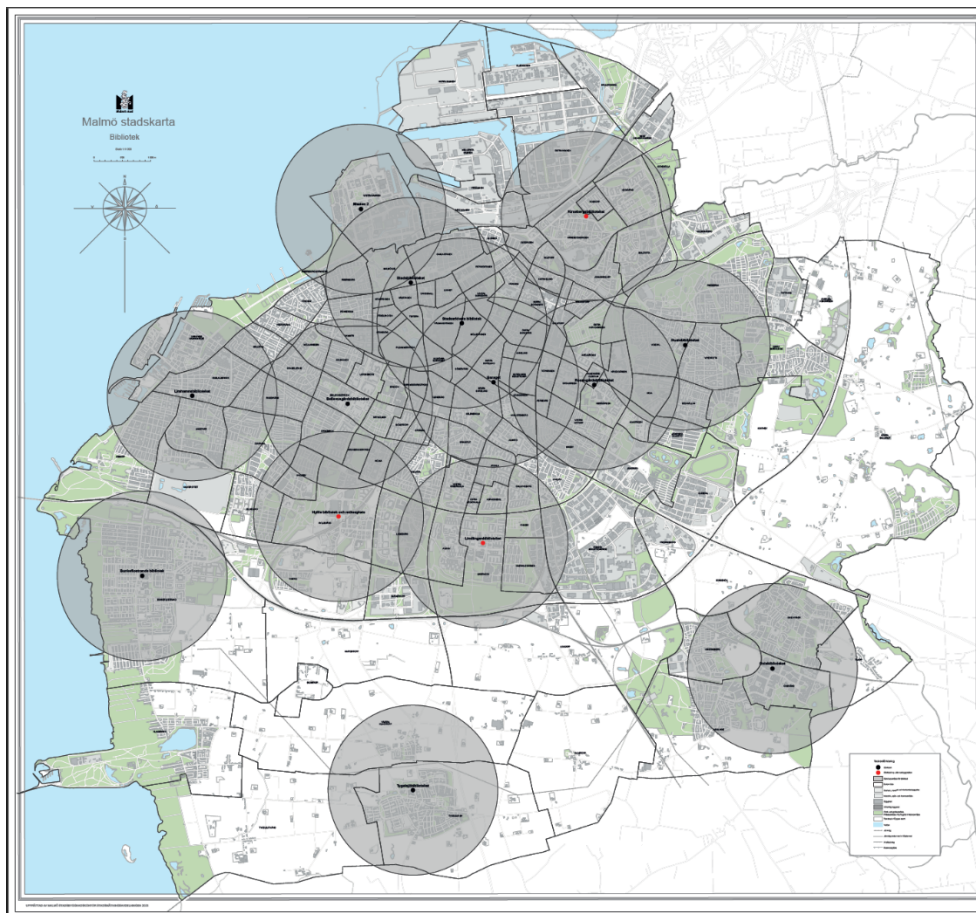
Undersökningar visar att när invånare har långt avstånd till sitt närmaste bibliotek så sjunker besöken och användningen av biblioteket. För att det ska vara möjligt att nå alla Malmöbor och erbjuda likvärdig biblioteksservice över hela staden, behöver det planeras för när och var etablering av bibliotek ska ske.

I Malmö planeras och byggs det för nya områden i staden samtidigt som redan etablerade områden utvecklas och förtätas. Förutom etablering av nya bibliotek kan ombyggnationer och omlokalisering av redan etablerade bibliotek bli aktuella.

Det är viktigt att nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek planeras in i ett tidigt skede i stadsutvecklingsprocesserna eftersom biblioteksetablering generellt är en attraktiv funktion och för att de ekonomiska prioriteringarna ska hinna göras.

Kulturförvaltningen har tagit fram en tidsplan för de nyetableringar, omlokaliseringar och ombyggnationer som planeras utifrån Malmöbornas behov under åren 2027–2036. Bedömningen är att en utökning av budgetramen krävs för att genomföra kommande satsningar.

Bibliotekens placeringar i staden idag

Kartan illustrerar hur dagens bibliotek är placerade i Malmö. Alla folkbibliotek ansvarar för ett eget serviceområde vars utgångspunkt är att invånare i Malmö som längst ska ha 1500 meter till ett bibliotek. Cirklarna visar dagens serviceområden, och i och med dessa går det även att på kartan se vilka vita fläckar av verksamhet som finns i staden idag.

Samnyttjande av lokaler

Biblioteken har lång erfarenhet och tradition av att samverka med civilsamhället och andra verksamheter i staden på olika sätt. Därför är det naturligt att även i lokalutvecklingsarbetet undersöka potentiell samlokalisering av lokaler med andra verksamheter i samband med nyetableringar och omlokaliseringar av bibliotek. Förutom synergieffekterna av samarbete finns det dessutom kostnadseffektiva vinster.

En konsekvens av en växande biblioteksverksamhet blir att lokalutrymmet för mediehantering kommer att behöva utökas. Servicen som alla Malmöbor har med tillgång till cirkulation av medier över hela staden har idag sin nod på

Stadsbiblioteket. Aktuell placering är trång, maskinparken är gammal och utvecklingsmöjligheten är begränsad. Den gemensamma medieservicen behöver nödvändigtvis inte vara placerad på ett bibliotek med bibliotekspersonal då funktionerna är logistik och mediehantering. Därför vill man på sikt hitta en ny lämplig lokal som är kostnadseffektiv och gärna i samnyttjande med andra verksamheter eller förvaltningar i Malmö stad. Detta har man idag positiv erfarenhet av med funktionsstödsförvaltningen. Den främsta positiva effekten av en utbrytning av logistik och mediehantering till en separat, ändamålsenlig lokal är att Biblioteken i Malmö därmed har möjlighet att tillsammans med andra förvaltningar skapa en hel verksamhet bestående av meningsfulla arbeten för personer som står mycket långt från ordinarie arbetsmarknad idag. En förstudie kommer att genomföras tillsammans med funktionsstödsförvaltningen under 2026 för att utreda och konkretisera samarbete framåt. Förstudien kommer även bli en gemensam behovsanalys.

Prioriterade satsningar 2027–2036

I enlighet med kulturförvaltningens övergripande lokalbehovsplan är det Malmös stads- och befolkningsutveckling som ligger till grund för prioriterade satsningar vad gäller nyetableringar, ombyggnationer eller omlokaliseringar av bibliotek under perioden 2027–2036. Trångboddhet och barntäthet samt närhet till andra bibliotek är faktorer som indikerar huruvida ett större eller mindre bibliotek bör projekteras.

Prioriterade områden 2027–2036

1. Lindängen (omlokalisering/ombyggnation)

Lindängenbiblioteket är välbesökt och har väl utvecklad samverkan med lokala aktörer i området. Biblioteket är lokaliserat i Lindängen centrum, Stadsdelen präglas av relativ trångboddhet och många barn och unga. Det nuvarande biblioteket är för trångt för att fylla Lindängenbornas behov av sitt bibliotek. Därför är ett större bibliotek att rekommendera. Behov av nytt, gärna samlokaliserat, större bibliotek finns beskrivet och synpunkter och önskemål från boende i området har sammanställts.

Lindängen är ett barntätt och relativt trångbott område och i samband med om- eller nybyggnation bör särskild vikt läggas vid barn- och ungdomsavdelning samt studieplatser och studierum. I storlek och resurser bör ett nytt bibliotek motsvara Rosengårdsbiblioteket.

Kulturskolan är intresserade av att stärka närvaron på Lindängen vilket är en intressant samlokalisering jämte andra kommunala funktioner, exempelvis Framtidens hus förutsatt att lokalerna rymmer alla verksamheter.

2. Kirseberg/Östervärn (omlokalisering)

I dagsläget är biblioteksservicen i Kirseberg placerad i en lokal som utifrån områdets planerade och pågående utveckling har tappat relevans och funktionalitet. Rekommendationen är därför att lokalisera ett nytt bibliotek och mötesplats i de södra delarna av Kirseberg, i området kring Lokstallarna, samt en kompletterande lokalisering i Segevång/Sege Park där förberedande arbete redan har påbörjats.

Omlokaliseringen av biblioteket innebär att kulturen kommer in i ett tidigt skede i skapandet av en ny stadsdel – en stadsdel som kommer att knyta samman omkringliggande områden med varandra och med den centrala staden.

Ett omlokaliserat Kirsebergsbibliotek kommer att bli ett starkare nav i stadsdelen än i dag varför omlokaliseringen även bör följas av en expansion i storlek och resurser. I dagsläget är Kirsebergsbiblioteket ett av de mindre biblioteken i organisationen.

3. Bellevuegården (omlokalisering/ombyggnation)

Fastighetsägaren för den lokal som Bellevuegårdens bibliotek nyttjar står inför en planerad exploatering och ansökan om ny detaljplan gällande Bellevuegårdens centrum. Bibliotekets nuvarande utformning och placering kommer att påverkas. Tillfällig placering under ombyggnationen blir troligen aktuellt.

4. Nyhamnen (nyetablering)

I den fortsatta planeringen av Nyhamnen behöver ett nytt bibliotek etableras, gärna i samlokalisering med andra lämpliga verksamheter. I Kulturlivsanalyserna för Nyhamnen presenteras rekommendationer för kulturens etablering i området. Biblioteken vill delta i det fortsatta samtalet och vara en aktiv samarbetspartner i utvecklingen av kulturens plats i Nyhamnen.

Ett underlag till stadens planering är den Kulturlivsanalys som blev klar 2024. I den konstateras det att det i dagens läge inte finns ett levande kulturliv i Nyhamnen utan att det är något man behöver etablera och planera för.

Meröppet

Ett sätt att göra biblioteken mer tillgängliga är genom funktionen meröppet. Funktionen innebär, att med en teknisk lösning, tillgängliggöra biblioteken utanför de ordinarie öppettiderna och utan personal närvarande. Meröppet ökar tillgången till bibliotekens lokaler för Malmöborna och ökar möjligheten att använda biblioteket utifrån sina egna behov.

I samband med aktuell nyetablering, omlokalisering och ombyggnation är funktionen meröppet med i beräkning i vilka krav det ställer på lokalens utformning. I nuläget finns det tre bibliotek som erbjuder meröppet till Malmöborna – Limhamnsbiblioteket, Masten 2 och Husiebiblioteket. Ambitionen är att erbjuda meröppet på fler av Malmös folkbibliotek. Närmast är Oxiebiblioteket som ska bli meröppet under våren 2026. Biblioteket på Rosengård står näst i tur och för aktivering av meröppet. Därefter följer Hylliebiblioteket men där krävs tekniska installationer för att starta meröppet.

Utblick efter 2036

Limhamnsbiblioteket och Bunkeflostrand är trångbodda och biblioteksytorna kommer att behöva ses över. Biblioteken är lokaliserade i expansiva bostadsområden där behoven och användningen har ökat. Bunkeflostrand tillsammans med Tygelsjöbiblioteket ligger i skolor vilket inte är en optimal placering för tillgången till folkbibliotek sett ur ett barnperspektiv, men det är även en begränsning för den vuxna allmänheten. Därför behöver Bunkeflostrandsbiblioteket och Tygelsjöbiblioteket mer ändamålsenliga lokaler för bättre tillgång till offentliga platser för barn och unga samt för generösare tillgång genom exempelvis meröppet och helgöppet för allmänheten.

Den förtätning och utveckling av staden som pågår runt Möllevången och Norra Sorgenfri kommer att påverka behovet av biblioteksservice i området. Idag är Stadsarkivet det bibliotek som ligger närmast. I närliggande Sofielund är Garaget placerat vilket i en framtida behovsanalys behöver tas hänsyn till. Sofielund är idag en invånartät stadsdel med en stor mängd barn och unga.

Etablering av nya bibliotek kommer att behöva utredas i Jägersro i och med att staden där planeras att expandera. Det finns i detta område möjlighet för kulturnämnden att vara delaktig i stadsutvecklingsprocessen i ett tidigt skede.

Översikt och uppskattad tidplan

Kulturförvaltningen har tagit fram en tidplan för de nyetableringar, omlokaliseringar och ombyggnationer som planeras under åren 2027–2036. Bellevuegårdens bibliotek kan komma att evakueras under perioden när centrum renoveras. Det kan i sin tur innebära renoverade eller omlokaliserad biblioteksverksamhet och här avvaktar vi detaljplan och fastighetsägarens planering.

Tidsplan:

2029 – Lindängen

2029 – Medielogistikcentral

2031 - Kirseberg/Östervärn

2036 – Nyhamnen